

OPEN EEN BIBLIOTHEEK IN ELKE WIJK

VEROVER
DE STAD

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

10. BRUISENDE STAD

STANDPUNT

We streven naar een beleid dat ervoor zorgt dat sport, cultuur en vrije tijd werkelijk populair zijn. Met toegang voor iedereen, met deelname van iedereen. Via kunst, cultuur en vrijetijdsbesteding ontspannen kinderen, jongeren en volwassenen zich en breiden ze hun sociaal netwerk uit. Door te sporten leren mensen elkaar kennen en bovendien is bewegen en sporten ook gezond. We ijveren voor een democratische cultuur op mensenmaat. Iedereen, ongeacht zijn of haar afkomst, moet de eigen cultuur kunnen beleven en uitdrukken. Als stad kunnen we op onze eigen gronden en in onze eigen sporthallen een voortrekker zijn van een toegankelijk en rijk sport- en vrijetijdsleven.

WAT WE WILLEN

ÉÉN. EEN SPORTBELEID VOOR IEDEREEN

- We verlagen de tarieven in het sport- en vrijetijdsaanbod van de stad. Voor Turnhoutenaren maken we dit gratis. Zo garanderen we de toegankelijkheid voor iedereen.
- We voorzien voldoende middelen voor onderhoud en investeringen in de bestaande stedelijke sportinfrastructuur.
- We stellen voldoende gronden beschikbaar om sportclubs de mogelijkheid te bieden zelf te investeren in nieuwe sportinfrastructuur in samenwerking met de stad. De stad kan borg staan bij leningen.
- We nemen Zwembad 't Stadspark opnieuw in openbare handen.
- We openen een nieuwe sporthal. We investeren ook in de renovatie en uitbreiding van de bestaande stedelijke sporthal Stadspark. Zalen met ruime openingsuren zijn cruciaal om jong en oud samen te laten sporten.
- We steunen op de ervaring en kennis van de sportclubs. Hun engagement en hun grote bereik moeten we koesteren. Met hun noden en kennis over infrastructuur moeten we aan de slag.

TWEE. EEN CULTURBELEID ZONDER DREMPELS

- We investeren meer in cultuur en kunst op mensenmaat: laagdrempelig en betaalbaar. Voor bewoners van Turnhout maken we culturele evenementen en musea gratis.
- We maken cultuur toegankelijk voor iedereen. We nemen cultuur volwaardig op in onze scholen. We verrijken de wijken met lokale kunstinitiatieven. Zo krijgen alle inwoners van de stad een breed cultuur-aanbod waarin ze zich kunnen herkennen.
- We voorzien voldoende middelen voor stedelijke kunst- en cultuuraanbieders.
- We geven extra ondersteuning aan amateurgezelschappen (theater, muziek, dans...) en aan waardevolle sociaal-artistieke projecten, zoals die van HETGEVOLG of van Theater Stap.
- We openen een buurtbibliotheek in elke wijk van de stad. We verlagen de drempels naar bibliotheken voor jongeren, voor senioren, voor mensen met een beperking, voor nieuwkomers, voor laaggeletterden en voor digibeten.
- We zetten in op kwaliteitsvolle zalen. We stellen het stedelijk patrimonium en de scholen breder open voor organisaties, kunstenaars en cultuurbeleving. We zoeken mee naar creatieve alternatieve locaties voor wijkgerichte culturele activiteiten.

DRIE. RECHT OP VRIJE TIJD

- We garanderen vrije tijd voor iedereen door te werken met vrijetijdsloketten in elke wijk en het openen van een Rap op Stap kantoor, een laagdrempelig reisbemiddelingskantoor voor mensen met een beperkt budget.
- We zorgen voor voldoende open ruimte en ingerichte pleinen om te kunnen ontspannen en samen te komen.
- We voorzien meer openbare toiletten voor iedereen, ook voor rolstoelgebruikers.
- We rollen een veilig fietsnet uit over heel de stad. Om veilig te leren fietsen, investeren we in een gesloten fietsparcours.
- We ondersteunen lokale initiatieven en geven de bevolking inspraak om de vrijetijdsbesteding in onze stad te verbeteren.

VISIE

We organiseren de stad zo dat iedereen op een fijne en goedkope manier aan sport, cultuur en ontspanning kan doen. Zo maken we vrijetijdsbeleving toegankelijk voor iedereen. De stad heeft daarvoor heel wat troeven. Op vlak van cultuur heeft Turnhout niet alleen één van de eerste en bekendste culturele centra van Vlaanderen, de Warande. Het heeft bijvoorbeeld ook de theatermakers van HETGEVOLG of van Theater Stap. Om nog te zwijgen over de tientallen amateurgezelschappen voor theater, muziek, dans... Op vlak van sport heeft de stad heel wat openbare gronden waarop we sportinfrastructuur kunnen bouwen. We hebben een grote sporthal die haar nut al lang heeft bewezen maar die onderhoud en renovatie nodig heeft. Maar meer en meer verkoopt het stadsbestuur de openbare ruimte en de stedelijke diensten, zoals ons zwembad, aan de privésector. Zo geeft het stadsbestuur de sleutels van haar beleid uit handen.

Ons sport-, cultuur- en vrijetijdsaanbod moet de Turnhoutenaar de mogelijkheid bieden deel te nemen aan activiteiten, vrij te spelen en te sporten en zelf laagdrempelig iets te organiseren. Vandaag blijven er heel wat drempels bestaan om echt iedereen kansen te geven zich te ontplooien. Nog te vaak trekt het aanbod vooral kinderen en jongeren aan uit gegoede families die hun weg kennen en vinden in het informatieaanbod. Dat moet beter. Investerings in sport, cultuur en vrije tijd moeten gericht zijn op het wegwerken van alle drempels.

ÉÉN. EEN SPORTBELEID VOOR IEDEREEN

De tarieven van het stedelijk sportaanbod zouden een troef kunnen zijn van een sociaal beleid. De tarieven voor buurtsportactiviteiten en voor zwembeurten verlagen en gratis maken, zou meer Turnhoutenaren aan het sporten krijgen. De stad kan ook meer tussenkomen in de lidgelden van allerlei sportclubs.

Vandaag zien we precies het omgekeerde gebeuren. Het huidige stadsbestuur slaagt er niet in een betaalbare sportbeleving aan te bieden aan alle inwoners. Zwembad 't Stadspark, nu in handen van het Nederlandse privébedrijf OptiSport, heropende met de duurste tarieven in onze streek. In vergelijking met de zwembaden in de andere centrumsteden in onze provincie (Antwerpen en Mechelen) en van de andere grote steden in de Kempen (Geel, Mol en Herentals), betaalde je bij de opening in Zwembad 't Stadspark telkens het meeste. De hoge tarieven per zwembeurt zijn des te opmerkelijker als je rekening houdt met de hoge prijs die de Turnhoutse belastingbetaler moet ophoesten voor het contract met Optisport. Tot 2036 krijgt het bedrijf elk jaar 1,1 miljoen euro uit de stadskas. Omgerekend komt dit neer op zo'n 60 euro per Turnhouts gezin per jaar.

Een privébedrijf heeft uiteraard als doelstelling winst maken. Daar is op zich niets mis mee. Het probleem is dat het stadsbestuur een publieke opdracht doorverkoopt aan een privébedrijf. Een opdracht die ze zelf goedkoper zou kunnen uitvoeren. Daarom nemen we Zwembad 't Stadspark opnieuw in openbare handen. Want wat we zelf doen, doen we beter.

Wij willen geen winst maken op sport, maar dit juist als een dienst aan de bevolking aanbieden. Daarom doen we extra investeringen, om de tarieven voor sportlocaties, maar ook culturele en andere stadsdiensten, te verlagen. Voor bewoners van Turnhout moet zo veel mogelijk van het aanbod gratis toegankelijk zijn.

Om het aanbod van stedelijke sportinfrastructuur niet enkel betaalbaar, maar ook kwalitatief hoogstaand te houden, maken we nieuwe middelen vrij voor onderhoud en investeringen. De meerwaarde die onze stedelijke sportgelegenheden bieden, moeten weerspiegeld worden in de uitgaven ervoor. Het verwerven van een aangepaste en betaalbare sportinfrastructuur is voor de meeste clubs de stap om te kunnen groeien en de kwaliteit te verhogen. Veel clubs beschikken op dit moment niet over een aangepaste infrastructuur binnen hun sporttak. Hierbij moet de stad hen helpen.

Onze publieke gronden zijn de belangrijkste hefboom voor een laagdrempelig sportbeleid. Op die plaatsen kunnen we nieuwe, publieke sportinfrastructuur creëren. In ons nieuwe grondbeleid hebben we dus extra aandacht voor sportgelegenheden, naast de aandacht voor voldoende groen, voldoende sociale woningen en voldoende publieke diensten. Het idee van de integrale wijken loopt als een rode draad doorheen ons volledige programma (zie de inleiding van dit programma). Sport mag in zo'n integrale wijk niet ontbreken.

De bestaande stedelijke sporthal 'Stadspark' is aan renovatie toe. We investeren in onze sporthal en zetten in op een uitbreiding met meerdere zalen voor gemengd gebruik. Zo kunnen we er meer zaalsporten in onder brengen. Naast de bestaande sporthal, willen we ook een nieuwe hal openen. Zalen met ruime openingsuren zijn belangrijk om jong en oud samen te laten sporten. In onze eigen sporthallen, op onze terreinen, in ons eigen zwembad, in het publieke aanbod van buurtsport kunnen we de toegankelijkheid voor alle Turnhoutenaren het beste garanderen.

Turnhout heeft een grote rijkdom aan sportclubs. Ze bereiken week na week honderden jongeren en volwassenen. We moeten dergelijke werkingen erkennen en verder uitbouwen over de stad. Maar we moeten deze clubs ook beschermen tegen elke mogelijke vorm van afbraakpolitiek. We willen hen actief ondersteunen en bij het beleid betrekken en we steunen op hun ervaring.

TWEE. EEN CULTURBELEID ZONDER DREMPELS

Voor heel wat mensen in onze stad zijn er nog te hoge drempels naar kunst en cultuur. Niet alleen financiële drempels kunnen de toegang verhogen, maar ook de digitalisering bij reserveringen, of de bereikbaarheid met het openbaar vervoer in de late uren. Taal kan een grote barrière zijn of het feit dat je je als lid van een minderheidsgroep of een kansengroep niet aangesproken voelt door de programmatie. We moeten veel meer mensen die in armoede leven, meer mensen met een migratieachtergrond, meer laaggeschoolden en meer jongeren en kinderen bereiken met ons cultuurbeleid.

In Londen wilde het stadsbestuur het bezoekersaantal van de nationale musea verhogen door de toegang gratis te maken. Dat is gelukt. Vooral meer gepensioneerden maar ook meer ongeschoolde arbeiders vonden hun weg naar de musea. Als Londen erin slaagt haar wereldberoemde musea voor inwoners gratis te maken, dan moet dit zeker ook mogelijk zijn voor de Turnhoutse musea. En wat mogelijk is voor musea is ook mogelijk voor bibliotheken en andere culturele stadsdiensten.

Cultuur is een heel ruim begrip. Het gaat veel verder dan gespecialiseerde kunsttentoonstellingen of klassieke concerten. Cultuur wordt ook gemaakt in kleine achterkamertjes, door hevige en moderne poetry slammers en creatievelingen, door bands die hun unieke sound brengen in cafés of door fijnproevers die

samen streekproducten maken. Dat hoort allemaal bij de cultuur in een stad. Wij willen deze rijkdom benutten om cultuur te brengen naar iedereen, voor iedereen en van iedereen.

We werken samen met de Warande om een programma aan te bieden dat alle lagen van de Turnhoutse samenleving aanspreekt. We vergemakkelijken de toegang tot kunst en cultuur op school, niet als uitstapje, maar als een volwaardig deel van het lessenpakket met aandacht voor de culturele diversiteit. Daarbij zetten we professionele kunstenaars en kunstorganisaties in. We laten alle kunstdisciplines aan bod komen. En we zetten kunstenaars met een grote wijkbetrokkenheid in om buurten creatief 'in te vullen'. Er mag gerust kleur en creativiteit bijkomen in de wijken van de stad. Dat doen we in overleg en samenwerking met de bewoners.

De cultuurbesparingen op Vlaams niveau hebben hun effect op de cultuursubsidies in de stad. Met de besparingen van 20 miljoen euro door Vlaams minister van Cultuur Gatz (Open Vld) krijgen heel wat knappe kunstorganisaties het financieel moeilijk. Ze kunnen nu nog project per project middelen aanvragen. Daarvoor zijn veel administratieve werkuren nodig, die niet kunnen gaan naar het creatieve proces. Een langetermijnwerking is voor hen zo goed als onmogelijk geworden. Het voortbestaan van de organisaties is bedreigd. Zonder structurele subsidiëring overleven zij niet. Het maatschappelijk verlies door de besparingen zal groter blijken dan alleen het verdwijnen van enkele organisaties en kleinere cultuurhuizen.

Als cultuurstad willen we zelf extra inspanningen doen om voor voldoende middelen te zorgen voor de kunst- en cultuuraanbieders in de stad, zodat zij hun tijd kunnen steken in hun creativiteit, in plaats van in crowdfunding. Vaak wordt de cultuurwereld gepusht om hoge bezoekersaantallen te halen en rendement te scoren. We willen de cultuurwereld niet onder druk zetten om de programmatie af te stellen op bezoekersaantallen en op rendement. Het gaat in cultuur uiteraard niet om de grote namen van de cultuurhuizen, maar om wat ze doen, wie ze bereiken en of de kunst en de kunstenaars een belangrijke plaats krijgen.

We geven extra ondersteuning aan amateurgezelschappen van theater, muziek, dans en andere kunstvormen. Amateurgezelschappen krijgen vandaag veruit het kleinste deel van het cultuurbudget van onze stad, terwijl zij juist het grootste aantal mensen bereiken. Ze zorgen voor kunst en cultuur van en voor de gewone Turnhoutenaar. We geven ook extra ondersteuning aan waardevolle sociaal-artistieke projecten, zoals die van HETGEVOLG of van Theater Stap.

In 2016 schafte de Vlaamse Regering de bibliotheekplicht af, die, zoals de naam het zegt, gemeenten verplichtte een bibliotheek te hebben. Steden en gemeenten bepalen voortaan dus zelf of een bibliotheek nodig is in hun gemeente en welke werking die bib moet uitbouwen. Het geld dat vroeger naar hun bibliotheek moest gaan, mogen de gemeenten nu voor andere uitgavenposten gebruiken, rioleringswerken bijvoorbeeld. Omdat gemeenten het overall budgettair moeilijk hebben, zijn de bibliotheken dus bedreigd. Wij pleiten voor het herstel van de bibliotheekplicht. We vertrekken daarbij vanuit de visie dat elke burger het recht heeft op een toegankelijke informatievoorziening. Wij steunen het charter van 'een bibliotheek voor iedereen' en eisen dat Turnhout dit mee ondertekent.

Een bibliotheek heeft vier belangrijke functies. De 'plek' is het eerste aspect: een plaats waar mensen elkaar ontmoeten en waar je dingen kan organiseren. De collectie is het tweede aspect. Bij een bibliotheek gaat het toch altijd ook over de informatie die aanwezig is. We zetten in op een boekencollectie die cultureel divers is. Het derde aspect is de deskundigheid: het aanwezige personeel dat een specifieke expertise heeft. En tot slot is er nog de lokale inbedding: elke bib heeft linken met culturele organisaties maar ook met het onderwijs en met instellingen uit de welzijnssector. De sluiting van een bibliotheek treft altijd eerst de sociaal zwakkeren, de minst mobielen en de minst gedigitaliseerden. Daarom pleiten wij voor een buurtbibliotheek in elke wijk van de stad. We verlagen de drempels voor jongeren, voor senioren, voor mensen met een beperking, voor nieuwkomers, voor laaggeletterden, voor digibeten.

Wij pleiten ervoor dat de stad zelf zorgt en instaat voor een breed kwaliteitsaanbod van betaalbare zalen.

We verhuren de zalen in de stad aan democratische tarieven voor cultuurorganisaties en verenigingen. Cultuur is geen markt. Er moet een gezond evenwicht komen tussen evenementen enerzijds en cultuur-aanbod dat tot bij de allerlaatste inwoner van de stad geraakt anderzijds. We zorgen ook voor voldoende werkruimtes voor kunstenaars. Er is ook expositieruimte nodig voor experimenteel en ander werk dat niet aan bod komt in het galeriecircuit. Zo kunnen ook vernieuwende kunstvormen hun plaats vinden in de stad. Dat is ook een hulpmiddel in de strijd tegen de leegstand. Ondertussen gebruiken we leegstaande winkelpanden om tentoonstellingen, voorstellingen en performances te organiseren in samenwerking met de wijkbewoners.

DRIE. RECHT OP VRIJE TIJD

Je kunnen ontspannen en genieten van je vrije tijd moet een basisrecht zijn voor iedereen. Maar de kloof in onze samenleving tussen zij die zich dit kunnen permitteren en zij die moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen, wordt alsmaar groter. Om iedereen vrije tijd te garanderen, zorgen we in elke wijk voor een vrijetijdsloket. Dit zijn laagdrempelige ontmoetingsplaatsen met een maandelijks opening, waar mensen in armoede terecht kunnen voor informatie over vrije tijd, cultuur en sport en een gezellige babbel. Hier krijg je ook alle informatie over kortingen. Het vrijetijdsloket helpt bij het inschrijven en plannen van een uitstap, vervoer inbegrepen. Elke maand worden er ook goedkope uitstappen aangeboden.

Ook stellen we alles in het werk om een Rap op Stap kantoor te openen in Turnhout. In zeventig Vlaamse steden en gemeenten bestaat al zo'n kantoor. Rap op Stap is een zeer laagdrempelig reisbemiddelingskantoor voor mensen met een beperkt budget. Veel stadsgenoten op de grens van armoede zijn niet aangesloten bij een sociale organisatie en de stap zetten naar zo'n organisatie is soms te groot. Bij Rap op Stap hoef je geen lid te zijn en je hoeft geen afspraak te maken. Je stapte gewoon naar binnen en de professionele of vrijwillige medewerkers helpen iedereen met een klein budget aan een leuke uitstap.

We zorgen voor voldoende open ruimte en ingerichte pleinen om te kunnen ontspannen en samen te komen. De PVDA wil geen plekje laten verloren gaan. Zo kunnen straten speciaal worden ingericht met 'spelaanleiding'. Er moeten ook meer goed uitgeruste speeltuinen en speelruimtes komen naar het voorbeeld van park Begijnveldekens of de Beweegtuint. Zo zorgen we voor een breed, laagdrempelig vrijetijdsaanbod in heel de stad: gratis en zonder inschrijvingen (zie hoofdstuk 7, *Stad van de jeugd*).

Het centrum van Turnhout trekt overdag veel bezoekers die een namiddag gezellig komen shoppen of een terrasje komen doen. In de late tot vroege uurtjes zijn dan weer veel mensen op terugweg van een avondje uit. Een bruisende stad voorziet in alle noden van de bevolking, ook in de hoogste nood. We voorzien dus meer openbare toiletten die toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor rolstoelgebruikers. De stad staat in voor het onderhoud en de hygiëne van deze toiletten.

Veel Turnhoutenaren gaan regelmatig fietsen in hun vrije tijd. Om dit echt mogelijk te maken in de stad, en niet enkel erbuiten, rollen we een veilig fietsnet uit over de hele stad (zie hoofdstuk 4, *Mobiele stad*). Om veilig te leren fietsen, investeren we in een gesloten fietsparcours waar iedereen zonder gevaren kan oefenen en bijleren.

Om van Turnhout een echte bruisende stad te maken, ondersteunen we ten slotte ook lokale initiatieven die de bevolking samenbrengen. DiverCity, georganiseerd door de jongeren van Fris Gemixt, is hier een prachtig voorbeeld van. We geven de bevolking ook echte inspraak om de vrijetijdsbesteding in onze stad te verbeteren. Samen uit en samen thuis.